

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A TREIA

CAUZA BULGARU c. REPUBLICII MOLDOVA

(Cererea nr. 35840/09)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

30 septembrie 2014

DEFINITIVĂ
30.12.2014

Această hotărîre poate fi supusă unei revizuii editoriale.

În cauza Bulgaru c. Republicii Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), statuînd într-o Cameră compusă din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco,

Iulia Antoanella Motoc, *judcători*,

și Marialena Tsirlî, *grefier adjunct al Secției*,

Deliberînd la 9 septembrie 2014 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 35840/09) depusă la 18 iunie 2009 contra Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (“Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Ion Bulgaru („reclamantul”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl L. Chirtoaca, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl L. Apostol.

3. Reclamantul s-a plîns, în particular, că a fost victima unei maltratări grave din partea poliției și că autoritățile au omis să efectueze o investigație adecvată asupra incidentului contrar articolului 3 din Convenție.

4. La 29 noiembrie 2010 cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1982 și în prezent este deținut în Penitenciarul Cricova.

6. La momentul evenimentelor, reclamantul își ispășea pedeapsa cu închisoarea pe termen de 10 ani și era deținut în același penitenciar. În august 2008, în penitenciar a fost săvârșit un omor și reclamantul era unul dintre bănuți. În decembrie 2008, reclamantul a fost transferat la Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție Chișinău pentru a

fi interogat. Potrivit reclamantului, el a fost impus să recunoască că el ar fi comis omorul și, după ce a refuzat să depună mărturisiri, el a fost maltratat. La 21 ianuarie 2009, reclamantul a fost transferat din nou la Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție Chișinău. Întrucât el a refuzat să depună mărturisiri, el a fost supus la diverse metode de tortură precum ar fi: lovituri cu palmele și pumnii peste cap și corp, precum și ținut într-o celulă unde temperatura era foarte scăzută. Ca urmare a relelor tratamente, reclamantul a comis o tentativă de suicid, tăindu-și venele antebrațului drept. La 23 ianuarie 2009, reclamantul a fost transportat la spital, unde potrivit fișei medicale, el a fost examinat de un medic care i-a cusut și bandajat leziunile. După reîntoarcerea din spital, relele tratamente au continuat și au fost intensificate. Potrivit reclamantului, brațele și picioarele sale au fost legate împreună la spate și el a fost suspendat de o bară metalică fixată pe două scaune. El a fost ținut în această poziție pînă și-a pierdut cunoștința. În rezultatul maltratării suferite mîna dreaptă a reclamantului a amorțit și acesta nu a mai putut-o mișca. De asemenea, el a fost bătut în partea de jos a spatelui cu o sticlă de plastic umplută cu apă. Ca urmare, el a avut dureri de rinichi și sînge în urină. Guvernul a respins alegațiile reclamantului privind relele tratamente.

7. La 28 ianuarie 2009, reclamantul a fost consultat de un felcer din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție, care a notat în registrul medical că reclamantul acuză dureri în regiunea antebrațului drept, iar țesutul din acea regiune era inflammat. La 30 ianuarie 2009, același felcer a notat că reclamantul se plînge de amorțiri și furnicături în regiunea antebrațului drept. La 31 ianuarie 2009, același felcer a conchis că problemele de sănătate ale reclamantului au survenit în urma automutilării prin lezarea ligamentului său.

8. Între timp, la 28 ianuarie 2009, familia reclamantului a aflat despre situația acestuia și a angajat un avocat. Urmare a acțiunilor întreprinse de avocat, la 30 ianuarie 2009, reclamantul a fost transferat înapoi la Penitenciarul Cricova.

9. La 12 februarie 2009, starea sănătății reclamantului s-a înrăutățit și el a fost internat în Spitalul Penitenciar Pruncul, unde a fost consultat de un medic neurolog, care a constatat că acesta suferea de neuropatie moderată a nervului radial la nivelul antebrațului drept (afectarea nervului radial care este plasat de-a lungul brațului și care controlează mișcările tricepsului, și este responsabil de extinderea încheieturii mîinii și a degetelor). Reclamantul a fost externat la 9 aprilie 2009, însă, ulterior, a fost internat în spital de cîteva ori.

10. Între timp, avocatul reclamantului a depus o plîngere la procuratură prin care a invocat că clientul său a fost supus maltratării, însă, la 31 iulie 2009, plîngerea a fost respinsă ca neîntemeiată. Procuratura a constatat că alegațiile reclamantului despre rele tratamente sunt nefondate, întrucît nu existau alte probe care ar confirma pretensele acte de tortură decît cele care

rezultă din automutilarea sa. Procuratura s-a bazat pe declarațiile polițiștilor acuzați de maltratare, care au negat faptul că l-au maltratat pe reclamant, precum și pe concluzia felcerului din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție Chișinău (a se vedea paragraful 7 supra). Constatările medicilor din Spitalul Penitenciar Pruncul (a se vedea paragraful 9 supra) nu au fost luate în considerare.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

11. Codul penal, în partea relevantă, prevede următoarele:

Articolul 309. Constrângerea de a face declarații

(1) Constrângerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu, constrângerea, în același mod, a expertului de a face concluzia sau a traducătorului ori a interpretului de a face o traducere sau interpretare incorectă de către cel care efectuează urmărirea penală, se pedepsesc cu închisoare de pînă la 3 ani ...

(2) Aceeași acțiune însoțită:

(a) de aplicarea violenței;

b) de tratamente crude, inumane sau degradante;

...

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani ...

Articolul 309¹. Tortura

(1) Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri ... se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani ...

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) ... săvîrșite:

c) de două sau mai multe persoane;

e) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop;

f) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani ...

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA ÎNCĂLCAREA ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

12. Reclamantul s-a plîns că a fost supus la rele tratamente în timp ce se afla în custodia poliției și că nu a fost efectuată o investigație efectivă în legătură cu acest fapt. Articolul 3 din Convenție prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Admisibilitatea

13. Curtea notează că această plîngere nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție. Curtea notează, în continuare, că cererea nu este inadmisibilă din orice alte temeuri. Prin urmare, cererea trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

14. Reclamantul a susținut că el a fost torturat în perioada deținerii sale și că autoritățile au omis să efectueze o investigație adecvată în legătură cu plîngerea sa.

15. Guvernul a respins alegațiile reclamantului despre relele tratamente, susținînd că el a comis o tentativă de suicid, tăindu-și venele antebrațului, iar autoritățile i-au acordat ajutorul medical de urgență necesar.

16. După cum a statuat Curtea de mai multe ori, articolul 3 din Convenție consfințește una dintre valorile fundamentale ale societății democratice. Chiar și în cele mai dificile situații, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice în termeni absoluți tortura, pedepsele și tratamentele inumane sau degradante. Spre deosebire de majoritatea clauzelor normative ale Convenției și ale Protocoalelor nr. 1 și nr. 4, articolul 3 nu prevede excepții, și în conformitate cu articolul 15 § 2 nu este permisă nici o derogare de la prevederile sale, chiar dacă există un pericol public ce amenință viața națiunii (a se vedea *Selmouni c. Franței* [MC], nr. 25803/94, § 95, CEDO 1999-V, și *Assenov și alții c. Bulgariei*, 28 octombrie 1998, § 93, *Culegere de hotărîri și decizii* 1998-VIII).

17. Atunci cînd o persoană este plasată în custodia poliției în stare bună de sănătate, însă la momentul eliberării se constată că aceasta are leziuni corporale, este sarcina statului să dea o explicație plauzibilă a circumstanțelor în care au fost cauzate leziunile corporale, neîndeplinirea căreia ridică o chestiune clară în temeiul articolului 3 din Convenție (a se vedea *Aksoy c. Turciei*, 18 decembrie 1996, § 61, *Culegere* 1996-VI; *Selmouni*, citată supra, § 87). Atunci cînd o persoană are o pretenție plauzibilă că a fost maltrată sau torturată în timp ce se afla în custodia funcționarilor statului, noțiunea de „recurs efectiv” presupune, pe lîngă plata compensațiilor atunci cînd este cazul și fără a prejudicia orice alt recurs disponibil în legislația națională, efectuarea unei investigații detaliate și efective. Tipul de investigație care va atinge aceste scopuri poate varia în funcție de circumstanțe. Totuși, indiferent de metoda de investigație, autoritățile trebuie să acționeze cît mai prompt atunci cînd a fost depusă o plîngere oficială. Chiar și atunci cînd, strict vorbind, nu a fost făcută o plîngere, o investigație trebuie pornită dacă există indicii suficient de clare că a fost aplicată tortura sau rele tratamente (a se vedea, printre altele, *Özbeş c. Turciei* (dec.), nr. 31883/96, 8 martie 2001). Autoritățile trebuie să

ia în considerație situația deosebit de vulnerabilă a victimelor torturii și faptul că persoanele care au fost supuse unor rele tratamente grave vor fi deseori mai puțin pregătite sau dispuse să depună o plîngere (a se vedea *Aksoy* citată supra, §§ 97-98).

18. Fără îndoială că cerință de promptitudine și durată rezonabilă este implicată în acest context. Un răspuns prompt din partea autorităților prin investigarea alogațiilor de maltratare ar putea fi privit, în general, ca fiind esențial pentru menținerea încrederii publice cu privire la respectarea de către acestea a supremației legii și pentru prevenirea oricărei aparențe de implicare sau de tolerare a actelor ilegale (a se vedea, printre altele, *Indelicato c. Italiei*, nr. 31143/96, § 37, 18 octombrie 2001, și *Özgür Kılıç c. Turciei* (dec.), nr. 42591/98, 24 septembrie 2002). În timp ce pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică obținerea unui progres într-o investigație într-o anumită situație, în general poate fi considerat ca fiind esențial pentru autorități să pornească o investigație în mod prompt pentru a menține încrederea publică cu privire la respectarea de către acestea a supremației legii și pentru prevenirea oricărei aparențe de implicare sau de tolerare a actelor ilegale (a se vedea, *Buzilo c. Moldovei*, nr. 52643/07, § 30, 21 februarie 2012).

19. Revenind la faptele prezentei cauze, Curtea notează că după pretinsa maltratare, reclamantul a fost internat în Spitalul Penitenciar Pruncul pentru o perioadă de aproximativ două luni și că medicii l-au diagnosticat cu neuropatie moderată a nervului radial la nivelul antebrațului drept (a se vedea paragraful 9 supra). Diagnosticul inițial referitor la lezarea ligamentelor reclamantului în rezultatul tăierii antebrațului, stabilit de către felcerul din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție nu s-a confirmat. Afirmația reclamantului, care nu a fost contestată de către Guvern, pare a fi coerentă cu alogațiile sale precum că el a fost legat și suspendat de o bară de metal. Întrucît Guvernul a omis să prezinte o explicație cu privire la această leziune corporală, Curtea conchide că aceasta s-a produs în rezultatul relelor tratamente aplicate de poliție, și anume, ca urmare a legării și suspendării de o bară de metal.

20. Curtea consideră că această formă de maltratare este deosebit de gravă, întrucît ea presupune intenția de a obține informații, de a aplica o pedeapsă și de a intimida. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că violența aplicată reclamantului are un caracter deosebit de grav, care provoacă dureri grave și suferință chinuitoare, și trebuie considerată ca acte de tortură. Prin urmare, a avut loc încălcarea articolului 3 din Convenție sub aspect material.

21. În cele din urmă, Curtea notează că după recepționarea plîngerii reclamantului despre maltratare, procuratura nu a făcut nici o referire la spitalizarea reclamantului în perioada 12 februarie și 9 aprilie 2009 și diagnosticul stabilit în spital, însă s-a limitat la concluzia inițială stabilită de către felcerul din Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General

de Poliție. De fapt, procuratura nu a luat nicio măsură decisivă în vederea investigării plîngerii reclamantului, ci s-a limitat la acceptarea, fără rezerve, a declarațiilor polițiștilor acuzați. Prin urmare, Curtea nu poate să conchidă că a fost efectuată o investigație oficială efectivă. Prin urmare, de asemenea, a avut loc încălcarea articolului 3 din Convenție sub aspect procedural.

22. În consecință, a avut loc încălcarea articolului 3 din Convenție atât sub aspect material cît și procedural.

II. CU PRIVIRE LA ALTE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

23. În cererea sa inițială, reclamantul, în egală măsură, s-a plîns în temeiul articolelor 5, 6 și 13 din Convenție; totuși, în observațiile sale ulterioare, reclamantul nu și-a întemeiat aceste plîngeri. În asemenea circumstanțe și avînd în vedere materialele de care dispune, Curtea nu distinge careva semne de încălcare a articolelor invocate. Prin urmare, aceste plîngeri trebuie să fie declarate inadmisibile în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

24. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

25. Reclamantul a pretins suma de 20000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral și 500 EUR cu titlu de prejudiciu material.

26. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de către reclamant și a susținut că acestea sunt nefondate și excesive.

27. Avînd în vedere încălcarea constatată mai sus și gravitatea acesteia, Curtea consideră că acordarea unei despăgubiri este justificată în prezenta cauză și acordă reclamantului integral suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral. În ceea ce privește pretențiile cu titlu de prejudiciu material, Curtea le respinge pe motiv că reclamantul nu a prezentat probe în acest sens.

B. Costuri și cheltuieli

28. Reclamantul nu a solicitat nici o sumă cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Penalități

29. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă plîngerea invocată în temeiul articolului 3, iar restul cererii inadmisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat articolul 3 din Convenție atât sub aspect material cît și procedural;
3. *Hotărăște*
  - (a) că Statul pîrît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărîrea va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, suma de 20000 EUR (douăzeci mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, care va fi convertită în valuta națională a Statului pîrît conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de înfîrziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la reparația echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 30 septembrie 2014, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Marialena Tsirli
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte